

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Slovenska politika na Koroškem. — Poverjenišva „Slovenske Matice“. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Dodatek: Povest mračnega jutra.

Slovenska politika na Koroškem.

Da koroški Slovenci tekom zadnjih desetletij niso v resnici napredovali, temveč so prej relativno nazadovali, na tem je, to nam mora vsak nepristranski poznavalec koroških razmer priznati, v veliki meri kriva slovenska oficijalna politika na Koroškem. Kakor na eni strani odkrito in brez ovinkov radi priznavamo rodoljubnost in požrtvovalnost nekega dela koroške duhovščine v splošnem — koliko so zlasti nekateri izmed slovenskih duhovnikov žrtvovali in še žrtvujejo za našo narodno stvar, tega se bo sleherni objektivni Slovenec-narodnjak vsekdar s hvaležnostjo spominjal. Imena Einspieler, Ražun in slična bodo Slovincem za vedno simbol narodnega idealizma, — tako pa naj na drugi strani koroška duhovščina položi roko na srce ter nam odkritosrečno prizna, da je bila in je klerikalna politika koroškim Slovincem le v nesrečo in pogubo. Do tega spoznanja bi morali dovesti merodajne činitelje na Koroškem vsi neuspehi dosedanjega delovanja. „Vse za vero, dom, cesarja“, je bilo geslo njih politike in po tem vzorcu so delovali tja v en dan brez ozira na to, da so ravno s to politiko vedno bolj in bolj izgubljali na terenu! Niso upoštevali tega, da se večina slovenskega ljudstva zbog svojega naprednega mišljenja ne strinja ter se ne more strinjati z njihovo strankarsko politiko, temveč drvili so v svoji brezprimerni

zaslepljenosti ali pa klerikalni zagrizenosti naprej. Če so s svojo enostransko politiko slovensko ljudstvo trumoma potiskali v nasprotni tabor, to jih nikakor ni oviralo, borili so se dalje za „vero, dom, cesarja.“ „Kogar hočejo bogovi uničiti, tega udarijo s slepoto“, ta prislovica bi se dala prav dobro uporabiti glede oficijalnih slov. politikov na Koroškem. Faktično je politika slov.-kler. stranke na Koroškem politika cele vrste narodnih grehov, politika zločinov na narodnem organizmu! Da se je nemčurstvo od dne do dne prešerneje jelo šopiriti, to je v prvi vrsti, lahko rečemo, indirektno zakrivila slovenska stranka sama, ker je s svojo odbijajočo politiko našim narodnim nasprotnikom ravno omogočevala, da so se pod plaščem „naprednosti“ tem lažje približevali slovenskemu ljudstvu, da so s svojim „bojem proti klerikalizmu“ ogromno maso slovenskega ljudstva privabili v narodni in svobodomiselní nemško-nacionalni tabor.

Ali morejo klerikalni prvaki na Koroškem to dejstvo morda utajiti? Pa jih je morda klerikalstvo zaslepilo že tako daleč, da te žalostne in bridke resnice več spoznati ne morejo? V svoji klerikalni nestrpnosti niste hoteli uvaževati in tolerirati naprednih Slovencev, negirali ste jih pri vsaki priliki; ste li zdaj morda na boljšem, ko več ne morete negirati naprednih nemčurjev?

Klerikalna politika naših oficijalnih voditeljev je bila še vsikdar dobrodošla le — nemškimi nacionalcem, ker jim je bila najboljša agitacijsko sredstvo proti Slovincem sploh! Če pa je slovenska stranka že dosegla kje kak hipen lokalni uspeh, pa je mislila, da je s tem patentiran njen program. Žal, da je takim

hipnim, malenkostnim uspehom sledil po navadi le tem večji poraz. Tako je šlo naprej dolgo vrsto let. Koroško Slovenstvo je pred par leti srečno prijadralo tako daleč, da je zavlada v narodnem oziru skoro da ne popolna stagnacija, ki bi bila lahko postala usodepolna ne samo za Koroško, temveč za celokupno Slovenstvo. Tedaj pa se je v koroški politiki navidezno izvršil neki preobrat.

„Mir“ je prešel v roke novega urednika, pod katerim se je takoj pojavila odločno narodna tendenca! Novi urednik je s svojim radikaliziranjem narodnemu gibanju na Koroškem vtil svežjšega duha. Narodna tendenca pa je bila simpatična tudi naprednim elementom, ki so takoj razvili večjo agilnost; na vseh koncih in krajih je bilo opaziti veselo napredovanje: Ciril-Metodove podružnice so se vzbudile iz svojega dotedanjega mrtvila, občinski zastopi so jeli prehajati v slovenske roke, ustanavljati so se začela izobraževalna društva, skratka med koroškimi Slovenci je brez razlike političnega naziranja zavlada živahno gibanje, ki nam je dajalo novih upov in nad za prihodnost.

To pa klerikalnim nestrpnim očividno ni bilo po volji. Da bi bil „Mir“ v resnici glasilo vseh, torej tudi neklerikalnih koroških Slovencev in ne samo ozkosrečno klerikalno trobilo, tega ljudje Podgorčevega kalibra nikakor niso mogli prenesti. Takoj so se pričele zakulisne intrige, pred dobrim letom pa je bila v „Miru“ čitati izjava „katoliškega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“, da je urednikovo stališče že davno jako omajano, ker da se ni vsikdar „držal programa koroških Slovencev.“ Kaj je to pomenilo, to je takoj uganil vsak razsoden človek. „Mir“ je po tisti papirnati vojni s

Povest mračnega jutra.

Spisal Ivan Lah.

„V jesenskem času je bilo“ — mi je pripovedoval prijatelj — „ko so rumeneli dolenski gozdi in so lesovi med griči začeli svojo pomenljivo povest. Veš, da je takrat najkrasnejši oni kraj in da sem takrat najrajše prebival v njem. Ljubil sem narod, ki sem prebival med njim in sem se rad družil z njim. In tako smo odšli neko nedeljo na vrhove. Zbirale so se množice iz vseh dolin k cerkvi na griču, kjer je bil tistokrat cerkveni praznik. Zanimale so me množice, ki so se sešle, in tudi pot po jesenskih gozdih mi je bila prijetna.“

Z menoj je stopal star stric, nadušljiv človek, nekoliko šepast. Došel me je bil na poti in začela sva pogovor, kakor se začne ob taki priliki. Bil je razumen možic, kmečki modrijan, ki sodi vse po svoji filozofiji.

Dospela sva počasi na grič in se prerila na vrh skozi mlado veselo množico. Dvoje zvonov se je svečano glasilo iz zvonika in pozdravljalo ljudstvo, ki je še vrelo od vseh strani. Otroci so bili posedli po obzidju okoli cerkvice, — tam za obzidjem so namreč kostanjevci postavili svoje koše, in dvoje ženic je tam razložilo štante s sladkarijami. Starci in starke so

se bile zbrale okoli cerkve in so čakali prilike, da se prerinejo v malo, zapuščeno cerkvico. Mladi ljudje so se sešli pod lipo, ki se je dvigala iz obzidja, stara, starodavna; drugi pa so se zbrali okoli velikega soda, ki ga je bil z mukami pripeljal krčmar iz bližnje vasi in je tako napravil gostilno na prostem.

Prerinila sva se s starim stricem do lipe in se razgledala po krajini, ki je bila okrog in okrog pokrita z rumenimi jesenskimi lesovi. Bilo je, kakor da je bil kdo navalil cele gručee drevja v dolge nepregledne vrste. Starec je začel moliti na molek, jaz pa sem se zazrl v deželo naokrog, da niti zapazil nisem, da so se zganile množice in da zvonca zopet pojeta.

„Gremo, gospod,“ me je opomnil starec, ki je hotel imeti družčino seboj na poti domov.

Odšla sva in ustavila sva se ob gnječi okoli soda. Morda ni imel nihče posebne žeje, ampak hotela sva obstati, da vidiva veselo mladino v prosti prirodi. — Množice so se razhajale na vse strani, ljudje so hiteli po potih in gozdnih stezah — mi pa smo ostali, vesela družba. Sedela sva s starim stricem na strohnelem deblu s kozarcem v rokah in sva gledala radostno mladino, ki se je gnetla okoli soda. Oglasil se je med njimi godec in začeli so plesati. Ljubil je starec vino, veselo družbo,

petje in ples, in zato sva ostala med njimi. Poleg naju se je ustavila vesela družba fantov in deklet.

„To so iz naše vasi,“ je rekel stric in je ponosno gledal na mlade ljudi. Prinesli so mu pijače in ga vabili, da pojdejo skupaj domov.

Med ljudmi, ki so bili „iz naše vasi“, se je vrtelo brhko rdeče dekle. Klicali so jo Katrica in cela množica fantov je bila vedno za njo. Plesali so z njo vsi in ona se je smejala vsem. Bila je prava krasota v tem vitkem stasu in črne plameneče oči so razvemale ogenj v mladih srcih.

„Ta je najlepša iz vasi,“ je pripovedoval stric, „mlada je še in lepa. Vidite, taka je mladina: gori in divja v njej mlada sila; pusti, da zgori in izdivja; kakor ognjenik je. Neumno je braniti veselje. Najbolj nevaren je ogenj, ki je zadušen in ni udušen. Vsak ima svojo zabavo, zato pravim: pusti mladino, naj se veseli!“

Poleg naju je stal visok, krepek fant in je gledal zamišljeno v veseli ples. On ni plesal niti pel, držal je v roki veliko mero vina in pil zdaj pa zdaj. Njegove temne sanjave oči so postajale vlažne, rdečica mu je stopala v zagoreli obraz.

„Vidite,“ je govoril stari stric, „tale je zaljubljen v Katrico. Tudi ona ga ima rada,

S. L. S. polagoma zopet prijadral v pravcato ultramontanstvo. Ustanavljati so se začela društva na ekstremno klerikalni ali pa takozvani krščansko socialni podlagi. V takih društvih, ki jih navadno vodijo duhovniki, se uprizarja brezobzirna gonja proti vsemu, kar le količkaj diši po naprednosti. In vendar napredni rodoljubi iz same narodne discipline in požrtvovalnosti tudi v teh klerikalnih društvih niso odrekli svojega sodelovanja. Kolikokrat se pripeti, da mora naprednjak v takih organizacijah prenašati največje nadutosti kakega domišljavega kaplana, kolikokrat mora molčati in mirno vtikati, ko bi napredno naziranje zahtevalo od njega najodločnejšega nastopa proti brezobzirnim napadom in zavijanjem; molčati mora, samo da ne „ruši“ iste izveličevalne koroške „sloge“!

Sploh so napredni rodoljubi do zdaj še vsikdar pokazali, da jim je narodni interes v resnici „suprema lex“, in da so z ozirom na to pripravljeni do največje popustljivosti in tolerantnosti, da so celo pripravljeni, abdicirati od svojega naprednega naziranja, samo če se jim dozdeva, da bi bilo to v korist naši skupni narodni stvari; pri vsem delovanju jim je v prvi vrsti merodajen in odločilen narodnostni princip. Ravno nasprotno je to pri klerikalcih, ki so jim očitno klerikalni interesi daleko vzvišeni nad našimi skupnim narodnimi interesi. Ves njihov nastop človeka nehoti dovede do mnenja, da jim je narodnost le dobrodošlo sredstvo, s pomočjo katerega tem lažje zasledujejo klerikalno-strankarske koristi. Narodni idealizem naprednih rodoljubov jim je bil še vsikdar dobrodošel, da ga s skrajno nesramnostjo uporabljajo recte zlorabljajo v dosego svojih strankarskih namenov. Na stroške tolerantnosti naprednih elementov, s katero so ti poslednji hoteli obvarovati „slogo“, so klerikalci le bolj in bolj napenjali svoje strankarske strune. Vendar pa napredni živeli na Koroškem v svojem narodnem idealizmu vključ vsemu početju klerikalne stranke tudi sedaj še ni začel izvajati konsekvenc, a začelo je polagoma zopet ginevati veselje do narodnega dela.

Vzpričo takih razmer je pač nad vse frivolno tisto hinavsko kričanje po „slogi.“ — „Bodimo kateregasibodi političnega naziranja, združimo se v edinstveno falango proti skupnemu sovražniku,“ je patetično zaklical odločen koroški duhovnik narodno-radikalnemu dijaštvu ob priliki ljudskega shoda v Sv. Jakobu v Rožu. Narodno-radikalno dijaštvo je ta klic z navdušenjem pozdravilo in je z drobnim delom med narodom pač že do sedaj dejansko dosti jasno pokazalo, kako ono ume skupno narodno delovanje. — Slični klici po združitvi se čujejo šestokrat. Da pa niso iskreni, nam dokazuje postopanje vse stranke. Na eni strani klicati po združitvi, na drugi strani pa brezobzirno

nastopati proti naprednim elementom, to nas nikakor ne more prepričati o iskrenih in resnih namenih klerikalne stranke. To je največji humbug in slepljenje slovenske javnosti! — Ekstremnost klerikalne stranke sama ob sebi naravnost onemogočuje složno delovanje! Napredni rodoljubi so s svojim skrajnim samozatajevanjem napram klerikalstvu dejansko dokumentirali, da jim je v resnici ležeče na skupnem delu. A kako more klerikalna gospoda od njih zahtevati, da bi v imenu tiste „edinstvene falange“ kratkomalo trobili v klerikalni nota bene v ekstremno klerikalni rog? — To je že več kot naivnost, to je krvava ironija, to se pravi, naravnost norčevati se iz naprednih elementov. In da to ne vede oziroma ne vzdržuje koroške „sloge“, o tem se bo imela izvestna gospoda, če misli stvari pritirati do skrajnosti, še dosti prilike prepričati!

Poverjenišтва „Slovenske Matice“.

(Dalje).

In stališče udov! Računati se mora tu z vsemi različnimi lastnostmi, ki jih imajo ljudje. Kolikerkoli pri sedanjih razmerah ni vseč poverjenik in zato — niso udje „Matice“! Mnogi žele to, drugi ono. Poverjenik je napram njim nekaj mrtvega. Mnogi si mislijo: ako me povabi, pristopim, ako ne, pa ne. Drugi zopet imajo drugačne zahteve. Kdor je vse to opazoval natančneje, je lahko videl, da je poverjeniški aparat, ki se ob njem razbija število Matičnih udov.

Vprašanje je torej: kako temu od pomoči? Da se odstranijo vse zapreke in razdirajoče sile, ki se pojavljajo v poverjeništvih, je treba predvsem, da stoji „Matica“ s svojimi udi v neposredni zvezi. Duh časa zahteva, da dobi človek knjige direktno od zavoda tja, kjer živi ud. S tem se odpravi dvojno delo pri ekspediciji; res, da bo pri razpošiljanju knjig več dela v pisarni „Matice“, a stroški odpadejo, ker gotovo vsak član rad plača poštnino, ako se mu pošlje knjige naravnost s pošto na dom. Ne rečemo, naj se to zgodi povsod in takoj: Kjer se kažejo poverjenišтва kot uspešna in dobra naprava, naj ostanejo, za kraje pa, kjer se vidi, da poverjenišтва ne množijo članov, naj se uvede poslednje, kar je časa in razmeram primernejše.

Vprašanje pa je, kaj bo z agitacijo? Mislimo, da so poverjenišтва dandanes zaradi označenih razmer slaba agitacijska sredstva. Agitacijo naj prevzame „Matica“ sama! Ako sme danes vsakdo delati zase reklamo, sme in mora to tudi „Matica“.

Vršila bi se tako: Ob času, ko se zbirajo udje za „Matico“, naj bi razposlala „Matica“ enako ali podobno vabilo, kakor so ga letos

prejeli poverjeniki, vsem udom in vsem onim, ki bi hoteli pristopiti k „Matici“. Tako vabilo direktno od „Matice“ bi imelo več uspeha kakor osebna agitacija. „Matica“ naj stopi v čekovni promet in s tem si bo olajšala denarno občevarje s strankami. Prepričani smo, da bi taka agitacija zelo uspela. Tudi bi morala „Matica“ opozoriti ob važnih časih po vseh časopisih nase vse vrste ljudstva, da bi oni, ki morda niso takoj izpolnili čeka, to storili v najkrajšem času. Pri tem bi „Matica“ itak imela v vsakem večjem kraju nekakega zaupnika — prijatelja, ki bi o priliki izpregovoril besedo v njen prosep. Treba je torej v „Matico“, ki je je javno književno podjetje, nekoliko trgovskega smisla. Morda je to nekoliko — po gotovih nazorih — ponižujoče za zavod, kakoršen je „Slov. Matica“, ampak dandanes, v XX. veku so ljudje neradi idealni, in „Matica“ zato ne sme biti optimistična idealistka!

Naj bi torej letošnji poziv predsedništva ne veljal samo poverjenikom, ampak vsem Slovencem, ki jim je mar narodna njih kultura. Predvsem moramo čutiti v sebi zavest dolžnosti; ne agitacija, ampak dolžnost naj nas v prvi vrsti vodi, da podpiramo ta najlepši, najodličnejši narodno kulturni zavod. Kdor izpolni sam svojo dolžnost, naj opozori na to tudi svojega prijatelja! S tem bo znatno olajšano delo tudi nedelavnih poverjenikov in bo pomagano delavni „Matici“. Prihodnjo jesen pa naj „Matica“ izkuša modernizirati svoje upravnništvo, ker je to nujna potreba in je od tega odvisen njen gmetni in knjižni napredek. Ako bo več dela, bo tudi več uspeha. In tega želimo „Matici“!

(Konec prihodnjič.)

Politični pregled.

Slovenci in nagodba. Dne 25. t. m. je imel izvrševalni odbor narodno-napredne stranke sejo, v kateri je poslanec dež. stolnega mesta Ljubljane Hribar poročal o političnem položaju ter zlasti o vladnih nagodbenih predlogih in o vprašanju belokranjske železnice. Po daljši razpravi je sklenil izvrševalni odbor, izreči poslancu Ivanu Hribarju popolno zaupanje. Hkratu je vzel izvrševalni odbor na znanje zagotovila gosp. poslanca, da bo, kakor je storil to doslej, tudi vnaprej z vso silo deloval za uresničenje davno gojene želje po zvezi Belokrajine z glavnim mestom Ljubljano in svetovnim prometom s priključkom na obljubljeni dalmatinske železnice. — Naše mnenje je, da glasovanje slovenskih poslancev sploh, poslancev slovenske napredne stranke na Kranjskem, Primorskem in Štajerskem glede nagodbe ne sme biti vezano z dovoljeno belokranjsko železnico. To železnico je v prvi vrsti potrebovala avstrijska vlada, oziroma jo potrebuje vojno ministerstvo ter niso bili pri tem narodno-gospodarski in-

ampak ljubosumen je zelo. Lahko bi se veselil z drugimi vred, a tako si kazi življenje sam.“

Fantje so vriskali, bili s petami ob tla, dekleta so vriščala in harmonika je hropela.

„Ali se vam ne zdi, da je vse nekako divje? Če zmoti fanta vino, nastane gotovo prepir in pobjo!“

„Kaj se hoče! Svet si želi svoje zabave.“

„Da, zabave, ampak to so strasti.“

„Hm,“ se je nasmehnil starec, „in v mestu nimate nič tega?“

„Imamo, ampak pozna se, da je v mestu kultura. — Kako bi vam to povedal...?“

„Razumem. Bolj mirno je vse, spodobno. Kakršni ljudje, tako veselje. In pobjojev ni tam nič?“

„So tudi.“

„In drugih strasti tam nimate?“

„Tudi... o!“

„Kakšna je torej kultura...?“

„Na svetu sta dva sveta: izobraženi in neizobraženi.“

„No, vi se delite po izobrazbi, mi pa se delimo po naturi, v dobre in slabe, kar je isto.“

„Ampak kultura ravno dela svet boljši, zato tako delimo.“

„Ah, ljudje žive povsod enako in na vse zadnje je vprašanje, kdo je boljši, vi ali mi. Grozne stvari se gode med nami — poznati je treba življenje — ampak tudi med vami... Pri nas so ubijalci, tatovi, goljufi in po mestih je isto.“

Zdelo se mi je, da je težko o tem govoriti z njim. Obmolknila sva, kajti vrisk in krik okoli naju je naraščal, petje se je glasilo od vseh strani in je oglušilo godčevo harmoniko.

Ko se je bližal večer, smo se začeli razhajati. Sod je bil prazen, in iz jeze so ga zavalili po brdu, da se je izgubil med drevjem v gozd. Vesele pesmi so spremljale odhajajoče trume in odmevale po potih, po jesenskih lesovih. Hodili smo počasi za drugimi. Katrica je šla pred nami, obdana od fantov, in za nami je stopal resni fant s težkimi mislimi. Vsa množica je šumela v smehu in petju, vriskajoča radost nas je spremljala.

Obrnil se je stric k resnemu fantu: „Nič ne bodi žalosten, kaj more ona zato, da je lepa. Mlada je, naj se veseli!“

Zavriskal je fant, da so se vsi ozrli. Tudi Katrica se je ozrla in obstala. Prijela ga je za roko

in mu s skrbnimi očmi pogledala v obraz. Odšli smo vsi naprej, fantje so zapeli pesem, onadva pa sta stopala za nami in se veselo smejala.

„Glejte, to je mladost,“ je rekel stari stric, „slabe in dobre sile kipe v nji, dokler se ne izčisti“...

* * *

Ob letu smo šli zopet na vrhove. Zopet sva skupaj hodila s starcem. Ista jesen, ista dežela, kakor kraljestvo gozdov.

In zopet sva se ustavila s starcem pri vrseli družbi okoli soda. Vesele pesmi so napolnile grič in odmevale po lesovih. Mladina je zaplesala po trati. Bila je skoraj ista družina, toda nje ni bilo. Blizu naju pa je zopet stal visok, resen fant z otožnimi očmi; pel ni, niti ni plesal, samo vino je pil iz velike mere.

„Kje je Katrica, najlepša?“ sem vprašal.

„Vidite, gospod, ni je. Odšla je v mesto na službo, da bi on ne bil ljubosumen. Prišla je — so pravili — tja lepa gospa in ji je rekla: „Lepo dekle bi hotela imeti, dobila bi imenitno službo.“ — Dekle ji je zaupalo in je šlo ž njo. Od takrat ni več glasu o nji.“

„Hm, ali ni nihče izpraševal po njej?“

teresi Slovence vprav nič odločilni. Res je sicer, da je belokranjska železnica za Dolenjsko in za Ljubljano velikega pomena, toda daleko ne toliko, da bi mogli in smeli naši poslanci zaradi te železnice pozabiti ali odgoditi vse druge, še nujnejše in še važnejše jezikovne, kulturne in narodno-gospodarske interese. Zaradi te čisto slučajno deželo Kranjsko zadevajoče železnice naši poslanci, ki mislijo v bodočnost in poznajo pretno sedanost, ne smejo postati slepi oprode in bojazljivi lakaji vlade barona Becka! Brezvestno bi bilo torej in nečuvven žurnalističen terorizem, ako bi se hotelo našim poslancem iz Ljubljane ali od kod drugod diktirati, kako imajo glede nagodbe glasovati. Mi svojim poslancem zaupamo ter vemo, da so o vseh vprašanih slovenskega naroda kakor tudi glede položaja v parlamentu bolje informirani, kakor katerikoli slovenski list. Tudi jerobstva kakih dosluženih slovenskih državnih poslancev ne moremo odobravati. Zato pravimo: prepuščajmo taktiko v drž. zboru ter način glasovanja vesti svojih poslancev, katerim povsem zaupamo!

Demisija dveh čeških ministrov. Vsled složnega sklepa čeških strank sta odstopila finančni minister dr. Fořt in češki minister kralja, dr. Pacak. Baron Beck namreč Čehom ni hotel podati jamstva, da se uresničijo vsaj najvažnejše zahteve, ki jih je stavila zveza čeških klubov. Zato bi bila imela češka ministra malone vse stranke svojih rojakov proti sebi. Z odstopom drja Fořta in drja Pacaka je odstranjena največja ovira, da se združijo v bodoče poslanci različnih čeških strank v enoten skupen klub, ki bo zato seveda močnejši in bo dosegal večje uspehe, kot sedanja svobodna zveza čeških klubov. Malodane vsi češki listi delajo na to, da se doseže velik češki klub, ki bi štel 108 poslancev skupnih ciljev in enakih teženj. Dr. Fořt in dr. Pacak sta vstopila v ministerstvo, ne da bi stavila kake pogoje, ne da bi si zagotovila prej kake garancije glede pravičnih zahtev Čehov. Tudi sta bila zastopnika Mladočehov ter zato drugih strank nista imela vedno za seboj. Tako nista imela niti trdne zaslombe pri rojakih; še hujše ovire pa so jima delali seveda nemški ministri. Sedaj bo to drugače in boljše. Beck uredi vprašanje nagodbe še pred božičem, še prej pa bo moral urediti tudi svoje razmerje napram češkim poslancem, ki so sedaj docela solidarni in ne bo vstopil nihče izmed njih brez zahtevanih garancij v ministerstvo. Ker se Beckovo ministerstvo povsem reorganizira, bi mogli zdaj tudi Jugoslovani misliti na zastopnika Hrvatov, Slovencev in Srbov v kabinetu. Seveda bi mogli misliti na jugoslovanskega ministra krajana le tedaj, ako bi tvorili vsi jugoslovanski poslanci enoten klub. Tak klub bi bil povsem možen, ako bi bilo med jugoslovanskimi poslanci več rodoljubov in Slovanov, kakor slepih strankarjev. Zelena zavist, ki nikomur ne privošči

ničesar in zaradi katere trpi celokupnost, pa je kriva, da jugoslovanski klerikalni poslanci delajo povsod le ovire in težave. „Slovenec“ je nedavno bril norce iz misli jugoslovanskega poslanca in sicer iz edino tega razloga, ker je čutil, da bi v skupnem enotnem jugoslovanskem klubu ne bil več mali bog dr. Šušteršič in ker je vedel, da bi dr. Šušteršič bržčas ne prišel v prvi vrsti v poštev pri jugoslovanskem ministrstvu. Niti Ploju niti Šukljeju ne more privoščiti Šušteršič ministrskega fraka. On ali nihče! Glavni sospletakar pa je dr. Krek. O tem hinavcu bomo še govorili in ga razkrinkali.

Velikonemška aristokracija pred sodnim stolom! V Berlinu se je vršila tekoma zadnjih dni sodnijska razprava, ki so vanjo zapleteni najvišji in najuglednejši dostojanstveniki, najzaupnejši prijatelji cesarjevi. Ti veleodlični gospodje so imeli največji vpliv na nemškega cesarja, na njegovo politiko ter sploh na vso nemško državo. Tvorili so trden obroč okrog vladarja ter zlorabljali do skrajnosti svoj vpliv za svojo in svojih prijateljev osebno korist ter delali v vsakem oziru povsem samovoljno. Toda nakrat je treščilo z jasnega neba v to gnjilo družbo. Velenadarjeni nemški pisatelj in žurnalist ter urednik revije „Zukunft“ Maks Harden je napisal v svojem listu novembra meseca preteklega leta članek „Dies irae“, ki so ga razumeli samo prizadeti krogi. Trdil je, da veže dvorsko kamarilo nenaravno, pretirano prijateljstvo. Na čelu temu neprodirnemu krogu je bil knez Filip Eulenburg, dvorni pesnik nemškega cesarja; njegovi zvesti pomočniki pa so bili šef generalnega štaba grof Helmut Moltke, njegov brat, mestni zapovednik Kuno Moltke, minister zunanjih del Tschirsky, francoski poslanik Lecomte, cesarjev adjutant, general Hohenau, bližnji cesarjev sorodnik princ Friderik Henrik in še nekaj drugih. Harden je pisal v omenjenem članku, da so to ljudje nenaravnega čustvovanja ter da jih veže preginljivo prijateljstvo. Iz tega je izvajal Harden, da taka družba protinaravnih poželjnih nikakor ne more voditi zdrave politike. Eulenburgova družba je dobro vedela, kaj pomenja to, a se ni ganila, nakar je postal Harden bolj jase. Obdolžil je vso družbo, da prireja med sabo cele orgije ter pokazal naravnost na strašno naravno propalost in demoralizacijo teh najvišjih krogov. A niti to ni pomagalo; Eulenburgova družba se še vedno ni ganila, dokler ni vsega zvedel prestolonaslednik, ki je obvestil o tem očeta, cesarja. Cesar je nato takoj razgnal Eulenburgovo družbo. Princ Friderik Henrik je moral v tujino; zaradi njega se je ustrelilo nekaj oficirjev. Knez Eulenburg se je moral odpovedati dostojanstvu kot poslanik v pokoju, cesarjev adjutant grof Hohenau in grof Kuno Moltke sta takisto morala odstopiti, Lecomte pa je bil prisiljen čez noč zapustiti Berlin. Od vseh obdolžencev se niti eden ni upal oprati svoje časti, samo grof Kuno Moltke, ki je še general, je na cesarjev

poziv tožil Hardna. Minoli teden se je vršila sodna obravnava. In prišle so na dan strašne stvari. Hardenu se je dokaz resnice docela posrečil. Proti Moltkeju je pričala tudi bivša njegova žena, ki je izpovedala, da je Moltke ženske sploh zaničeval ter govoril s studom o njih. Ljubil je samo moške! Najbolj zvezana sta bila Eulenburg in Moltke. Eulenburg je na kolenih prosil Moltkejevo ženo, naj prepusti moža svojim prijateljem. Dognalo se je, da so se v vili generala in cesarjevega adjutanta dogajale cele orgije z moškimi, ki so se jih udeleževali sami visoki vojaški dostojanstveniki. Dokazalo se je, da je bilo to početje v Berlinu splošno znano in baje je že Bismarck imenoval kneza Eulenburga pederasta, ki ve o njem berlinska policija mnogo povedati. Eulenburg je bolan in ni prišel k sodišču. Zaslišanih je bilo silno mnogo prič, ki so podale za tožitelja večinoma jako obteževalne izjave. Hardenu se je torej dokaz resnice popolnoma posrečil ter je bil popolnoma oproščen. Grof Moltke pa mora poravnati še vse sodne stroške. Tako se je pokazala enkrat v najžarkejši luči ona toli opevana in slavljena pravost nemških krogov in sicer ravno tistih ljudi, ki so veljali za cvet nemškega naroda. Nemška aristokracija je ubita pred vsem svetom; nemška politika blamirana.

Štajersko.

Narodne stranke na Štajerskem glavni zbor bo v nedeljo, dne 3. novembra 1907 v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Zborovanje se prične ob pol 11. in traja do pol 2. Ob pol 2. se zborovanje zaradi obeda prekine za eno uro. Ob pol 3. popoldne nadaljevanje zborovanja. Na predvečer zborovanja, v soboto 2. novembra ob 7. zvečer je seja glavnega odbora v mali dvorani Narodnega doma. Seje se udeležijo vsi že ta dan v Celju navzoči zaupniki stranke. Dnevni red glavnega zbora: Splošno poročilo o položaju ter o bodočih nalogah narodne stranke za Štajersko. Poroča dr. Vekoslav Kukovec. Naše narodno-politične težnje in državni zbor. Poroča državni posl. Fr. Roblek. Naše narodno-gospodarske težnje in državni zbor. Poroča držav. poslanec Vinko Jezovnik. Kmečko vprašanje in narodna stranka. Poroča dr. Anton Božič. Slovensko šolstvo in narodna stranka. Poroča nadučitelj Fr. Brinar. Narodna stranka in „Narodni list.“ Poroča dr. L. Štiker. Stanje slovenskega trgovstva in obrtništva. Poroča Jože Smertnik. Delavsko vprašanje. Poroča Ljudevit Furlani. Volitev glavnega odbora narodne stranke za bodoče leto.

Boj za slovensko šolo. V Lehnu nad Mariborom se je razširila ondodna dvorazrednica v trirazrednico. Deželni šolski svet je zaukazal, da se razpiše tretja učiteljska služba, ali mariborski okrajni šolski svet službe ni razpisal, temveč je nastavljal za provizorično učiteljico neko absolventko nemškega učiteljskega v Mariboru na popolnoma slovenski šoli. Pominjamo še, da je pred leti prispela za tamošnjo šolsko stavbo precejšnja vsota tudi Ciril-Metodova družba pod pogojem, da se varuje slovenski značaj šole ali pa se v nasprotnem slučaju vsota vrne. Vzpričo tega je postopanje mariborskega okr. šolskega sveta naravnost nepošteno in izzivalno. Ljudstvo je seveda razburjeno vsled take provokacije. Krajni šolski svet je zahteval učiteljsko definitivno moč, izprašano v obeh deželnih jezikih in obenem so župani zagrozili, da odložijo svoje častne službe v šoli in v občini, ako se ne ugotovi njihovi želji. Ako bodo vztrajali, njihov nastop gotovo ne bo ostal brez zaželenega uspeha.

Prodiranje nemštva. Za učiteljsko mesto na vadbici c. kr. mariborskega učiteljskega je res imenovan Nemec Herbst, ki je bil poslednji čas pridelen pripravljalnici gimnazije v Kočevju. Z nam lastnih postojank nas odriavajo, Nemce pa nam vrivajo. Tako dela c. kr. vlada z nami Slovenci! Naši poslanci pa naj to vlado še podpirajo? S papirnimi interpelacijami se ne doseže seveda ničesar.

Gornjegrajska grajščina pod sekvestrom? Ljubljanski škof Jeglič je s svojim

„Kje naj vprašamo, gospod! On, veste, da bi bil prevrnil svet, ko bi jo mogel dobiti!“

„A kje bi bila...?“

„Zdi se mi, gospod, kje. Spominjate se morda, kaj sva lani govorila. Vi ste govorili o izobrazbi in kulturi. In meni se zdi, da je ona izobrazba in kultura uničila dekleta — razumete?“

„Razumem... In fant?“

„No, glejte, stoji in gleda. Kaj on ve, kako je na svetu!“

Odšli smo kmalu domov. Pusta se mi je zdela ista jesenska pot po gozdu, ki je bila včasih tako lepa. Veselo petje se je razlegalo z griča in se je izgubljalo po gozdih. Pred menoj je stal visoki resni fant z otožnimi očmi, ki gleda v svet z visokega griča in misli na njo, ki so mu jo ukradli, da barantajo z njo, kakor z ukradenim blagom. Kdo ve, kje tavajo njegove misli, kje iščejo njo, ki jo ljubi srce! Njegova ljubosumna narava je divjala celo ob času, ko je plesala z drugimi in sedaj je ona last drugih... Kaj misli ta človek o svetu, ki mu je ukradel vse? Koliko je vredna

kultura, ki se v nji to godi? Sram me je bilo pred starcem.

* * *

Danes smo pili vso noč. Veš, da je bil naš večer. Dan se je že delal in zašli smo v umazani del mesta. Bili smo izobraženi, kulturni ljudje! Vstopil sem s svojimi prijatelji in sem obstal na mestu: med njimi je sedela tudi ona in je vprla vame svoje temnočrne oči. Katrica! Še je odsevala nekdanja lepota z bledega obraza, prezirljiv nasmeh ji je preletel izsušene ustnice.

Zavedel sem se isti trenutek, kdo sem in kaj sem. Prijatelji so se zasmeli in posedli krog miz, jaz pa sem stekel po stopnicah na ulice. Gosta megla je krila vse mesto, visoke hiše so sanjale v bogatih sanjah. Vse te smradljive ulice so pripovedovale grozne povesti človeškega suženjstva. Kakor da sem videl pred seboj prijazni obraz starca, ki je govoril: izobrazba, kultura in se nasmehnil pri tem. Kakor da vidim fanta, stoječega na griču, kako iščejo nekaj njegove otožne oči daleč... daleč...

„Kje si?“ In od nikoder odgovora, jesenski lesovi šume enakomerno svojo pesem.

slabim gospodarstvom v Gornjemgradu prišel popolnoma na rob propada. Škof je sklenil, v zaupanju na nesposobne svetovalce, tako slabe pogodbe z italijanskimi lesotržci, da so ti ogulili vse gozdove savinjske doline. Škof za vse to skoraj nič ne dobi, domače ljudstvo pa strada, ker mu je škof vzel zaslužek in ga dal Italijanom. Po proračunu bi moral škof dobiti iz Gornjega grada za svojo gimnazijo v Št. Vidu 800.000 gld., dobil pa je samo 100.000 gld. Škof je namreč Italijanom prodal les kubični meter po 8 gld., akoravno bi mu vsak kupec danes rad plačal 12 gld. Italijan si je pa tudi izgovoril, da sme toliko lesa ovreči, kolikor hoče. Italijan v Nazarju les zavrača in ga dobro dalje prodaja, spravljati posekani les do Nazarja pa stane škofa več nego je les sploh vreden. Najhuje je pa, da škof od pogodbe ne more odstopiti, ker jo je sklenil za mnogo let. Nič se ne bomo čudili, če se v kratkem postavi škofu sekvester. Nesposobne svoje uradnike je zdaj škof odslovil, a zdaj se bo moral še z njimi pravdati. Tako je gospodarstvo škofa, čegar list „Slovenec“ ne preneha hujskati zoper slovenske gospodarske naprave na Štajerskem.

Gornjesavinjska železnica. Pri okr. glavarstvu v Celju je v pogled izgotovljen načrt železnice Polzela-Kamnik in lokalne železnice Rečiška vas-Nazarje. Glede te proge je železniško ministerstvo že odredilo ogledovalno komisijo. Zgornji Savinčani nikakor niso zadovoljni, da bi se ta proga zgradila samo do Nazarja: imel bi od nje edino le dobiček ljubljanski škof, kateremu baje že trda prede z gospodarstvom, vsi drugi lesni trgovci in posestniki v Zg. Savinski dolini pa bi ne bili veliko na boljšem ko prej. Proti temu bo treba energičnega nastopa zastopnika v državnem zboru, g. Ježovnika! Baje se v kratkem vrši komisija v dovolitev postaj itd. Železnica pojde baje mimo Prekopa-Vranskega na Motnik in skozi Tuhinjsko dolino v Kamnik. Tako dobe Slovenci z belokranjsko in gornjesavinjsko železnico dve novi sredstvi za razvoj trgovine in obrti.

Ornig noče biti župan. V Ptujju so se vršile pred tedni občinske volitve, zadnji teden pa volitev župana. Do zdaj je bil, kakor znano, ptujski župan zloglasni oče „Štajerca“, pek Ornig. Izvoljen je bil tudi sedaj, pa ni hotel sprejeti županske časti pod nobenim pogojem, češ, da se v kljub njegovemu „požrtvovalnemu“ delovanju še vedno najdejo zahrbtni ljudje, ki rujejo proti njemu. Ker Ornig ni hotel sprejeti županskega mesta, je tudi podžupan Steudte svojo čast odložil. Kakor se vidi, je tudi med ptujskim nemškutarstvom nastopila „kriza“. No, Ornig že dobi zadoščenje za očitjanja socijalistov in — ostane.

Primorsko.

Liberalci ali klerikalci? Gorica piše, da bo novi volilni red za Goriško imel zaslugo, da zlomi vsemogočnost laških liberalcev, „največjega in najnevarnejšega sovražnika Slovencev.“ — Za Slovence je prav vseeno, če bodo sedeli na laški strani sami liberalci ali sami katoliški možje. Vsi so enako krivični Slovincem. Sedaj n. pr. jih vidimo, kako kriče eni in drugi zaradi slovenskega učiteljskega v Gorici. V goriškem deželnem zboru sedi na laški strani prošt Faidutti in Faidutti je šel v zbornici proti Slovincem z laškimi liberalci čez drn in strn. Če je poglavar furlanskih klerikalcev tak, kakšni torej naj bodo podložni? Za nas je vseeno, ali sede v dež. zboru laški liberalci ali klerikalci; eni kakor drugi so in bodo vedno proti nam. Izpremeniti se utegne le hlapčevstvo v slovenski „katoliški“ stranki, če sploh še pride v deželno hišo. Doslej so hlapčevali Pajerju, odslej utegnejo hlapčevati pa Faiduttiju.

I. umetniška razstava v Trstu. To razstavo je posetil tudi namestnik princa Hohenzolna, bivši ministrski predsednik, ter se je o umetninah izrazil jako laskavo. Dejal je, da bi se mogla taka razstava pokazati tudi na Dunaju z uspehom. Vendar je poset razstave doslej prav pičel, za tržaške Slovence in Hrvatce

naravnost ničev. Kakor čujemo, prirede ljubljanska društva skupen poset Ljubljancem te I. razstave v Trstu, da se tako zahvalijo za poset Tržačanom I. umet. razstave v Ljubljani. Tržaški posebni vlak so takrat priredile tržaške Slovenke srednjih slojev, ki so povsod najzavednejši.

Notarski izpit v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku je napravil v Trstu slovenski pisatelj dr. Ivo Šorli.

V Trstu se je ustanovilo „Katoliško tiskovno društvo“. Namestnija je že odobrila pravila. Sedaj razpošilja pripravljalni odbor po Trstu in okolici vabila, s katerimi vabi k pristopu, da društvo začne prejkoprej poslovati. Mislijo si ustanoviti tiskarno in ustanoviti politični list. S tem se je klerikalna stranka ugnezdila tudi v Trstu. Naprednjaki so bili premalo agilni ter so se zlasti premalo zanimali za nižje ljudstvo. Tako imajo tudi v Trstu že tri slovenske politične stranke vzlic slogaški „Edinosti“. Duhovi se dele povsod, kar je povsem naravno.

Narodne trobojnice — onečaščajo? Pri mnogih pogrebih vidimo polno vencev s slovenskimi trobojnicami. To je nekaj naravnega, da se v zadnji pozdrav pokojniku, ki je bil vrl Slovenec, položi na krsto slovenski znak. S tem ni nič za narod storjenega, a mrliču je izkazana zadnja čast. A kaj piše o tem klerikalni list „Družinski prijatelj“ v Trstu? „Mrtvaškim sprevodom se pa tudi narodne trobojnice ne spodobijo... S tem se narod ne rešuje in svete reči se izpostavljajo onečaščenju.“ Taki so slovenski klerikalci! Nemci pa vendar celo na grobeh kažejo svoje črno-rdeče-žolte ideale!

Puljski Hrvatje in socijalni demokratje. Ker so Hrvatje s svojo večino preprečili zadnji shod puljske socijalne demokracije proti dr. Laginjinemu predlogu glede volilne reforme za puljski obč. svet, so sklicali socijalisti nov shod za minolo nedeljo. Obe stranki sta za shod živahno agitirali in zopet so bili Hrvatje v ogromni večini. Toda socijalisti so se zvezali z iredentovci, kamoristi, magistratovci in drugimi Italijani ter so z brutalnostmi odrinili Hrvatce. Pomagali so socijalistom tudi mestni redarji. Več Hrvatov je bilo ranjenih. Socijalno-demokratski govorniki so seveda pobijali narodno hrvatsko politiko in dr. Laginjo. Hrvat ni dobil noben besede.

Kranjsko.

Slava in hvala Becku! Nemci pravijo, da smo inferiorni, smešni Radbivelikbil, a v istini da smo barbarsko malenkostni. Politični kramarčki smo, ki se ob čaši repenčimo in širokoustimo, drug drugemu imponiramo, a zlezemo hitro pod klop, če nas kak zlat ovrtnik nemilo pogleda. Joj mene, Beck, pomislite eks-celenca Beck, njegovo prevoshoditeljstvo ministrski predsednik je bil na posl. Hribarja hud, strašno hud!! Kako si drzne Hribar na obed v Pešto?! Kdo mu je dovolil tam pokulirati s Hrvatci? In govorili so ti ljudje med sabo kakor bratje, ti Slovenci in ti Hrvatje! Dognjevali so se celo o nagodbi! Wekerle tega ne trpi in Beck zato tudi ne. To je vendar cela zarota! Seljačka buna! Te pa zdaj ne potrebujemo, ko gre zato, da se spravi nagodba, ta težki politični porod, pod streho. Danes moramo biti vsi prvič Avstrijci, drugič Avstrijci in tretjič Avstrijci! Narodnost, bratstvo, istokrvnost, kaj nas briga vse to! Zato pa je Beck baje hud na posl. Hribarja, ki je celo v dobi nagodbine debate hotel ostati najprej Slovan. Saj pa res Hribar ni za poslanca, če hoče biti danes kaj takega! „Slovenec“ je to dokazal že opetovano sijajno, „Slovenec“ je razžaljen z Beckom vred in hud je še malo bolj na Hribarja, kakor sam Wekerlov kolega Beck. „Slovenec“ torej slovesno protestuje in kliče Boga in hudiča za pričo, da dr. Šušteršič in njegov „Slovenski klub“ ni tak, kakoršen je ta nesrečni in nesposobni Hribar in Jugoslovanski klub! Odpusti, oča Beck, saj smo klerikalci vendar najboljše Avstrijci in prav nič Slovani! — Pa oglasil se je tudi „Narod“! Slava Becku!

Imenuje naj se častnim meščanom Ljubljane! Deputacijo k njemu! Oča Beck, ne zameri, saj te nismo hoteli žaliti! Mi ne in nihče ne! Tudi posl. Hribar ne! Bog ne daj misliti, da smo toli nehvaležni! V prahu omedlevamo pred tabo od same hvaležnosti. Sicer nam daje Tvoja vlada na Koroškem, Štajerskem, Primorskem, na Kranjskem in celo v Ljubljani kľofuto za kľofuto. Toda kogar Bog ljubi, tega tepe! Šiba novo mašo poje. Tudi Ti, o, oča Beck, nas tepeš, a dati nam hočeš belokranjsko železnico, ne zaradi nas in ne za nas, nego zaradi vojniških oziror in zaradi uboge Dalmacije. Slučajno le je Karlovec blizu Dolenjske in zato dobimo le slučajno to novo železniško zvezo. A dobimo jo vendarle kakor berač, ki je našel na cesti krajcar. Zato smo ti hvaležni do komolca in še malo čez ter bomo glasovali za Te in za tvojo nagodbo!

Ljubljanska I. državna gimnazija — razdeljena! „Slovenec“ se hvali, da nihče ni vedel, kaj se zgodi, le — Slov. ljudska stranka je delala tiho. Konstatujemo, da smo v „Našem listu“ že pred 14 dnevi poročali o zvezi dr. L. Požarja z dr. Šušteršičem, povedali, da bo dr. Požar imenovan ravnateljem in da se gimnazija razdeli na ljubo Nemcem, zaveznikom naših klerikalcev. Vse to je v „Našem listu“ črno na belem, kar bodi nov dokaz, da imamo dobre informacije brez „Slovenca“! Zgodilo se je torej, kar smo že naprej naznanili: dr. L. Požar je imenovan ravnateljem I. drž. gimnazije, ker se je vlada ustrašila solidarne protesta slovenskega naroda proti Proftu; imenovan je Slovenec, a najmlajši pristaš dr. Šušteršiča, Požar, ki se je dal doslej komandirati od bigotne dame in ki bo poslej ravnateljaval po želji Schwarzza, dr. Šušteršiča in katehetov. Nemški oddelki gimnazije se postavijo pod posebno vodstvo nemškega prof. Aleks. Puezka ter se ti oddelki polagoma razširijo v popolno nemško gimnazijo v Ljubljani ali v drugo nemško gimnazijo na Kranjskem! To dejstvo govori cele knjige, kako se reže vladni kruh kranjskim Nemcem! Nemška gimnazija je nova nemška narodna trdnjava v Ljubljani in gojišče slov. janičarjev. Tudi o tem smo pisali že pred 14 dnevi. To nemško trdnjavo pa so pomagali zgraditi dr. Šušteršič in tovariši! Tako rešuje Proftove afere — Slovenska Ljudska Stranka!

Proftova afera in — Schwarz. Znano je, da je igral v Proftovi zadevi g. c. kr. dež. šolski nadzornik Fr. Levec, sicer vsega spoštovanja vreden šolnik in zaslužen pisatelj, prisiljen in iz bojazni pred dež. predsednikom Schwarzem ulogo, ki mu je spričo njegovih službenih let in zaslugam ni bilo treba igrati. Levčev stanovski tovariš, g. dež. šol. nadzornik Fr. Hubad se je znal predsednikovemu terorizmu upreti ter je — ostal značajan. Žurnalistika je ta slučaj že dovolj glosirala in kritikovala. Slovenskega profesorskega društva odbor je v tistih dneh sklenil, pismeno vprašati g. Levca, kakšna je resnica glede njegovega glasovanja v seji dež. šol. sveta. Odbor je to storil na podlagi vladno potrjenih pravil, ki določajo tudi častno razzodišče. G. Levec je bil navaden član tega društva, član, ki je prostovoljno sprejel vse dolžnosti in pravice članov profes. društva; torej je g. Levec veljal v društvu nič več in nič manje, kakor vsak drug član. Ker gosp. Levec ni bil niti odbornik, je bil v društvu deželni šol. nadzornik povsem enak najskromnejšemu profesorju. G. Levec pa je bil zaradi odborovega vprašanja užaljen ter je izstopil iz društva. Kmalu nato je odložil tudi predsedstvo „Sl. Maticice“ in izstopil iz odbora. „Slovenec“ je zdaj izdal skrivnost iz dež. šol. sveta, ki je razpravljal, ali naj se izreče tajniku prof. društva zaradi odborovega, Levču poslanega pisma graja! G. Schwarz je namreč videl v tem službenem pismu tajnika članu Levču žalitev c. kr. dež. šol. nadzornika po podrejenem profesorju! Slučajno je ta tajnik in podrejeni profesor — sedanji predsednik „Sl. Maticice“! Graja se tajniku ni izrekla. Več bomo poročali o tem najnovejšem škandalu prihodnjič. Rečemo le še: Khuena Slovenci tudi ne bomo trpeli!

Aha, so že tu! Kdo? — Razžaljeni patentni rodoljubi! — Pa kje? — V Kranju. Saj smo vendar prorokovali. Da bi ti filistri znali prenašati kritiko, najzasluženejšo, najzdravejšo, najbolje mišljeno kritiko? Kaj še! Filister se izpreobrne, ko se v jamo zvrne. Te kaste ne prekalupi nihče. Ako je nevarna, jo je treba le moralno ubiti! Ako pa je že brez pomena, jo je treba le ignorirati! — Pa kaj se je zgodilo vendar? — Saj ste čitali članke Gorenjca „Pro domo!“ Popis razmer v Kranju je bil prav tipičen; kakor tam, tako tu in po vseh naših malih mestih. Kdorkoli pozna Kranj, ve, da je tako in še huje. Domišljavost peščice ljudij brez širokega obzorja, a velikanske mogočnosti; ničesar se nočejo odvaditi, ničesar se ne morejo naučiti. Do mozga konservativni so, vsak hip celo nazadnjaški, tako da jih težko razločite od klerikalcev, a domišljajo se vendar, da so odločni naprednjaki, liberalci! Njih svobodomiselnost obstoja večinoma v zabavljanju dekanu ali kaplanu in odkritim klerikalcem. Same osebnosti skoraj. Čitajo v „Narodu“ le psovke in škandale, psujejo dr. Šušteršiča, pa kriče: Mi smo narodna inteligenca! Mi smo za napredek in svobodo! Mi smo mi! — Saj so v bistvu povsod taki. Delati nočejo več, pač pa znajo še komandirati in terorizirati. Gorje mu, ki jim ne vpije več: Slava! Gorje mu, kdor jim ugovarja! Tega prav svobodomiselno skalpirajo. Saj je povsod tako! In zato ne pridemo nikamor dalje. Kranj je slavno mesto s krasno lego. Moglo bi biti središče prometa za tujce na Gorenjskem. A kakšni so na pr. njegovi hoteli! Stanovanja so draga ko na Dunaju. In gostilne! Bog se usmili! Sredi letne sezone ne dobiš v Kranju dostojnega obeda. V prvi liberalni gostilni dobiš jedva košček plesnivih salam ali ostanek kozjega sira. In to naj je napredno mesto? V nobeni večji vasi ni slabše. Društveno življenje jedva še vegetira. Par prisiljenih „veselic“, par prisiljenih diletantskih predstav, pri katerih se inteligenca baje blazirana, v resnici nevedna, požrtvovalno dolgočasi, to je vse. Glavno sta pravzaprav vendarle eviček in tarok. V političnem življenju pa hipno hujskanje, teroriziranje, po zmagi tri dni krokanje in — mrtvilo. Klerikalci pa se šopirijo bolj in bolj. Saj ste čitali „Gorenjca“! Ubogi naš „Gorenjec“! Dokler si samo kadil, hvalil in agitiral za filistrsko kasto, si jim bil dober, vzoren list. Dokler si hodil k „Narodu“ v šolo ter si ga posnemal v psovanju in smešenju klerikalcev, dotlej si bil imeniten list! Kar je še na Gorenjskem liberalnega, si ti podpiral, branil in navduševal. Saj nimajo liberalci nobenega lističa sami, nego si jim bil le ti v oporo. Ljubljani in hvaljen si bil, a kam si zašel kar nenkrat?! Ker se nisi prodal popolnoma za njih slugo, ker nisi hotel postati „boljši“ in ker si začel pometati celo pred domačim pragom, si padel v nemilost. Prav ti je, zakaj pa si toli drzen in nočeš ubogati! Zdaj nisi več „glasilo zaupnikov“ liberalne stranke, a kmalu boš dobil v obraz psovko, da si — klerikalen ali pa socijaldemokratičen list! Kdor namreč ni z liberalnimi filistri in teroristi, je klerikalec ali socijalist! Zares, žalostno. Kogar hočejo pogubiti bogovi, tega udarijo s slepoto. Kranjski filistri so slepi že na obeh očesih. Mi pa upamo, da so na Gorenjskem in tudi v Kranju še resnični naprednjaki odprtih oči. Od njih pričakujemo dela in uspehov. Zaradi starih, ki spadajo v penzijo, ne sme trpeti stvar in stranka. Zato na noge, napredna mladina! Tvoja je bodočnost.

Dvojezičnost sloven. gledaliških listov. Pišejo nam: Novo vodstvo slovenskega gledališča bi bilo po vsej sili rado originalno. Zato nam je menda razgnalo vse gledališko osobe ter je najelo novo, katero pa — zlasti pri operi — daleko zaostaja za osobjem lanske in predlanske sezone. Drama zadošča, dasi vrzeli po gg. Verovšku, Boleški, Noskovi in zlasti po obeh Taborskih niso zamašene. Slovenščino na našem odru pri dramskih predstavah je ope-tovano grajal celo „Sloven. Narod“. Opereta, ki kvari umetniški okus občinstva in ki se je prejšnja leta pojavljala na našem odru le mimogrede zaradi gosta, se je zdaj sprejela v re-

pertoar stalno, s čimer se potiska v stran opera, ki je prejšnje dobe v tem času cvetela. Gmotni razlogi zopet so v polni veljavi, in opereta naj polni blagajno brez ozira na „umetniški program“ repertoarja. Najnovejša pridobitev naša na narodnem in umetniškem gledališkem polju — pa je — dvojezičnost naslovov iger in operet na gledaliških listih. Bagatela sicer, a v današnjih političnih in narodnih razmerah je to koncesija, ki je ne moremo odobravati. Razbojniki (Die Räuber) — Dva srečna dneva (Zwei glückliche Tage) — Prababica (Ahnfrau)! Kaj treba še nemškega naslova? Kdor zna nemški, itak ve, da pomeni beseda razbojniki Räuber, kdor pa nemškega ne zna, tistemu ni z dostavkom nič pomagano. Ali se hoče morda Nemce pritegniti k slovenskim dramskim in operetnim predstavam? Potegnite rajši Slovence in Slovenke iz nemškega gledališča! Kje na svetu pa dostavljajo k slovanskim dramam in operam poleg nemškega ali drugačnega prevoda še slovanski naslov? Ali ste videli na Dunaju „Prodano nevesto“ poleg Verkaufte Braut? — Ako se naslov kakega znamenitega dela ne more točno prevesti, se more — a ne mora — pač dostaviti francoski ali kak drugi originalni naslov; navadno pa tudi tega ni treba. Nikdar pa ne potrebujemo na listih slovenskega gledališča nemškega naslova. Potezamo se za samoslovenske ulične napise in trgovske napise, a glej, vtihotaplja jo nam — kako originalno! — dvojezične plakate za slovensko gledališče. Bodimo vendar dosledni vsaj tam, kjer smo lahko! Sedanji gledališki listi pa nas resnično spominjajo tistih starih časov, ko so nas učili še: Miza — Tisch — riba — Fisch... pri miru me pusti! — lasse mich sein! In tudi mi pravimo: pustite pri miru enojezičnost slovenskih gledaliških plakatov!

Trgovska šola v Ljubljani. Sedaj so pričapljali tudi naši klerikalci in so šli k Becku in Marchetu prosit za trgovsko šolo v Ljubljani. Ministra jim nista obljubila nič novega; vse to, kar sta govorila zdaj, že vemo ter se je to povedalo že na trgovskem shodu v Mestnem domu. Nas pa vendarle veseli, da so se tudi naši Šušteršiči zavzeli za to šolo, ki je res vseslovenska zadeva ter pričakujemo, da postanejo meso „Slovenčeve“ besede: da se bo S. L. S. za trgovsko šolo poslej borila do njene realizacije ter bo smatrala ustanovitev nemške gimnazije v Ljubljani „za napoved boja, ki ga bodo (dr. Šušteršič s tovariši) bojevali toliko časa, dokler vlada ne zadovolji naših, tako opravičenih kulturnih potreb.“

Vse naše in Nackovo! Tako kriči sedaj vsak dan zvečer ob 1/2 6. Šušteršičev „Slovenec“. Mi smo izposlovali belokranjsko železnico, mi smo dosegli podržavljenje idrijske realke, mi smo v kvotni deputaciji, z nami je konferiral Beck, — mi in mi! Vse naše in Nackovo! Nam se ta samohvala toli studi, da se nam že obrača želodec. Naši klerikalci vidijo vse le skozi strankarska očala, a ničesar s stališča celokupnega naroda. Predvsem stranka, potem skupni interesi. Pest nas je, pa še ti se delimo v celo vrsto strančic, ki se vsaka bahari in bobna, kakor bi bila vsemogočna. Razdeli krtino na tisoč kupčkov; tisočkrat boš ponosljaj in ne ostane ti noben ščipec več! In vlada nas noslja, polagoma, ker smo slab, pokvarjen tobak. No, seveda, deželnozborske volitve se bližajo, in klerikalci si delajo reklamo.

Umazanci! Posl. Ploj, posl. Roblek in posl. Hribar so poklonili svoje poslednje poslanske dijete v dobrodelne in narodne svrhe. Bili so edini! Čast jim! Storili so več, kakor svojo dolžnost. A kaj je storil „Slovenec“? Piše, „da si delata Ploj in Hribar reklamo“. Čudno, dr. Šušteršič in njegovi tovariši pa nočejo take reklame. Predraga je, boli žep, nič ne donaja, nego le škoduje. Take reklame klerikalni poslanci seveda ne rabijo. Zato ne dajo ničesar! To so kavalirji! Mi pa rečemo: fej, umazanci! Psovati, spletkariti, lastne žepe polniti zna marsikdo. Dejanja govore proti vam!

Mera je polna! Kdor je čital interpelacijo sluge dr. Šušteršiča, posl. Gostinčarja in

tovarišev na justičnega ministra zaradi konfiskacije članka „Ljudstvo in naše pravosodje“ v „Naši moči“ z dne 2. avg. t. l., — kdor je čital ta najnesramnejši pamflet, ki je kdaj izšel v slovenskem listu, ta se je prijel za glavo. Mera je polna, prepolna. Smešni kričač Gostinčar, ta duševni revček brez ljudskošolske omike, je postal sodnik vseh sodnikov, državni pravdnik vseh državnih pravdnikov, žandar vseh žandarjev, odvetnik vseh odvetnikov! Mislite si prizor: mali možiček Gostinčar, ta kulturni analfabet, sedi v ornatu in z baretom na glavi tam na sodnem stolu. Pred njim slovenski sodniki, odvetniki, državni pravdniki in žandarji. Obtoženci. Vsi se bledi tresejo in šklepetajo od groze z zobmi. Gostinčar pa besno govori: „Vi vsi ste vedoma krivični! Vi vsi ste že nešteto-krat prelomili svojo službeno prisego! Vi vsi ste brez vesti in poštenja! Liberalni lopovi ste, ki lomite cesarske in božje zakone!“ Prisodniki temu blaznemu sodniku so Povše, Benkovič, dr. Šušteršič, dr. Hočevar, Pogačnik, učitelj Jaklič, Demšar, Roškar, dr. Krek! — Nas je sram in pero nam odpoveduje. Justični minister mora odgovoriti na tak pamflet! Odgovoriti pa morajo tudi zločinsko užaljeni! Mera je prepolna, odgovoriti mora vsa slovenska inteligenca.

Reklama. Naši klerikalci so si priredili cel agitačni aparat za reklamo S. L. S. zaradi bližnjih deželnozborskih volitev. Klerikalna županstva pošiljajo dr. Šušteršiču in tovarišem naročene zaupnice in zahvale. Glavno vlogo igra seveda belokranjska železnica, za katero imajo naši Šušteršiči prav toliko zaslug, kolikor liberalci, t. j. nobenih. To je konstatiral sedaj odkrito tudi hrvatski tržaški list „Balkan“, ki imenuje naše klerikalne poslanca nameluke. Te podrepne muhe so že nesramno sitne in vsiljive.

Slovenska moč na Jesenicah se bliža koncu. Ker so zadnje obč. volitve razveljavljene, so se izvršile v 1. razredu nove volitve, vsled katerih bodo imeli Nemci toliko glasov kakor slov. klerikalci. Slovenski duhovnik Zabukovec je izjavil, da so mu ljubše nemške katoliške Jesenice kot liberalne slovenske. Zato bodo zagospodovali na Jesenicah Nemci, in zloglasni Pongratz bo župan. Tudi poglavje k „rodoljubju“ slovenske duhovščine! Napredna slovenska društva, zlasti „Sokol“ naj bi svoje javno delovanje potrojila. Pomoči pa naj jim dajo gorenjska mesta!

I. slovenski shod perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali se je vršil minolo nedeljo v Ljubljani ob veliki udeležbi. Perotnina donaša Češki, Hrvatski in Ogrski velike dohodke; pri nas pa nobene zadruga in se zanje skoraj nihče ne briga, zato vlada tolika draginja. Vendar donaša že zdaj reja perutnine našemu kmetu blizu 6 milijonov K na leto.

Družbi sv. Cirila in Metoda v korist prodaja drože g. Makso Zaloker v Ljubljani, Kladezne ulice. Priporočamo ga gg. trgovcem; slovenske peke in gospodinje pa opozarjamo na to blago, ki je vsled svoje kakovosti zelo priporočljivo, obilno razpečano pa je gmoten kvas naši družbi in slovenski prosveti.

Družba sv. Cirila in Metoda se nadeja daru Mohorjanov. Knjige družbe sv. Mohorja so dospele. Ako doda vsak član k poštnini le 2 vinarja, nabrala bi se znatna svota v varstvo „Slovenstva“.

Ljubljanski židje so si sedaj ustanovili v židovskem hotelu „Slon“ svoj „Zion-Verein.“ Doslej so imeli v Slonovi kavarni že svojo — „sinagogo“!

Ne v Ameriko! Zadnja leta se je naše ljudstvo, zlasti s Kranjskega, začelo kar trumoma seliti v Ameriko. Vsled tega postaja na kmetih pomanjkanje delavcev čimdalje občutnejše. Res je sicer, da se da izseljevanje spraviti v normalni tir samo z dalekosežnimi socialnopolitičnimi in narodnogospodarskimi reformami, vendar pa je dolžnost vseh poklicanih faktorjev, to nezdravo izseljevanje kolikor mogoče omejevati. Zato je pri vseh prilikah treba svariti pred takim nepremišljenim korakom. Le prerado se zgodi,

da zvodene vsi upi izselnikom, še predno dospo do svojega cilja ter izgube še tisto malo imetje, ki so ga prej imeli. Mnogo Slovencev se pone- sreči ali jih vzame nagla smrt zaradi težkega in nevarnega dela. V tem smislu podučevati je pred vsem naloga duhovščine in učiteljstva, ker imata ž njim največ stiska, ter osobito časopisja. Kranjska deželna vlada je izdala pred- kratkim, da se to izseljevanje kolikor mogoče omeji, strogo navodilo glede izdavanja potnih listov, ker se često dogaja, da jo mladeniči v

vojaški službi izkušajo popihati s tujimi pot- nimi listi čez morje. To navodilo pravi, da se mora vsak izselnik izkazati, da ima dovolj imo- vine za eventualno vožnjo nazaj, če bi ga ame- riška gosposka pri izkrcanju zavrnila, in pa da je plačal vso vojaško takso, sicer se mu potni list izdati ne sme. Zdravstvene določbe so za Ame- riko sila stroge ter se morajo izseljenci zaradi neznatnih bolesi vračati trumoma. Delavcev je tudi v Ameriki že preveč.

Dobro ohranjen gramofon

posebno priporočljiv gostilničarjem se po nizki ceni **proda.**

Naslov: **Karol Dolenc**
Železniki.

Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar v Kamniku
se priporoča za vsakovrstna v njeno stroko spa- dajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

C. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik

lekarnar Piccoli Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatiških gorskih malin, je iz- redno čist izdelek, neprekosljive kakovosti, pomešan z vodo da prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg ste- rilizirana, velja K 1-50, 1/2 kg steklenica K —90, poštni zavo, netto 3 kg, franko za- vojina in poština K 5-60. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in več kg.

Železnato oino vsebuje za sla- bokrvne in ner- vovne osebe, blede in slabotne otroke lahko pre- bavljiv želez, izdelek. 1/2 lit. stekl. 2 K.

Tinktura za želodec je želo- dec kre- pilno, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 st. 20 v.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„BIBE“
brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno, žejo gasečo ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K.

Gdlikovana v Parizu s častnim križcem, diplomo in zlato medaljo.

Patentirana v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:
Janko Traun
izdelovatelj cementnin na Glincah pri Ljubljani.

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

MARIBOR • Karčovin 138
IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporoča za

izdelovanje slik in vseh fotografiranih potrebščin

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu primerna cena!

Svoji k svojim!

Zahtevajte cenik!

SINGER šivalni stroji

za vse mogoče namene

Naše prodajalne se vse poznajo po tem znamenju.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Kranj, Glavni trg 192.

Singer Co. Delniška družba za šivalne stroje

Vsi od drugih trgovin s šivalnimi stroji pod imenom „Singer“ po- nujani stroji narejeni so po nekem našem starejšem sistemu, ki za našimi novejšimi sistemi druž. strojev v konstrukciji, zmožnosti in trpežnosti daleč zaostajajo.

Podružnica v Sapljetu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavnica:
2.000.000 K

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

Res. fond:

200.000 K

po 4 1/2 %

Rentni davek pla- čuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Rentni davek pla- čuje banka sama.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Edino pravi je le Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno.
12 malih ali 6 dvojnatih steklenic
ali 1 velika posebna steklenica
s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja,
poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.
Razpošilja le proti predplači ali
po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši
splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči za-
hvalnih pism zastoj in franko.

„Lira-kolesa“

Najboljši izdelek

Najnižje cene

3 letno jamstvo. Pošlje se takoj na poskušnjo. Colnine pro-
sto od avstr. razpošiljalnice. Cenik zastoj. Zastopniki se iščejo.

Rihard Ladewig, Prenzlau

(prov. Brandenburg), poštni predal št. 235.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni!

Na vsako
sprehodno
palico se
lahko
natakne

Praktično!

1 komad
samo 2 K,
3 komadi
5 K 50 v.

Daljnogled — 50 kratno povečanje.

Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3,
Sechshauserstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!

Steckenpferd- Lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečlin ob Labi

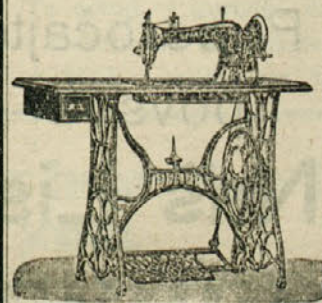
je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalnic
najvšepejše izmed vseh medicinskih mil zoper
pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne,
mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po
80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah
s parfumerijami in milom in v brivnicah.

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.
Šivajo, krpajo in vežejo.
Nepreosljivi za obrtno nameno,
šivajo naprej in nazaj.
! Kroglasto ležišče !

Glavni zastopnik
Fr. Tschinkel
Ljubljana • Kočevje
Mestni trg 9. v gradu. 56

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvaž-
nejša knjiga o preoblagodarjenju z
otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja
diskretno proti 90 v. v avstr. poštnih
znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296
Lindenstrasse. 50.

Žene!

Ako trpite na zastajanju krvi ali na podobnih boi
leznihi, pišite pod naslovom: P. Ziervas, Kalk 245 pr-
Köln ob Rennu.

Nekaj izmed več sto zahvalnih pism:

Gospa B. v W. piše: „Najtoplejša zahvala, Vaše
sredstvo je učinkovalo že po 5 dneh.“

Gospa L. v M. piše: „Vaše izvrstno sredstvo bom
vsakomur priporočala, ga meni ne sme nikdar zmanjkati.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izvrstno in točno po-
strežbo moji ženi se Vam iskreno zahvaljujem. Učinek
se je pokazal že po 3 dnevni uporabi popolnoma in vse
se je izvršilo brez bolečin.“

Proti vposlatvi 1 marke (K 1.20, tudi v znamkah)
razpošiljam knjigo: „Motenje perijode“ (Die Störungen
der Periode) od dr. med. Lewis. Prospekt zastoj, poštnino
je plačati.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborno zalogo vsakovr-
stnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Registriran vzorec.

Bajna iluzija!

Oblastveno varovano.

Najlepši kras božičnega drevesca,

ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano
briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
popolnoma iz kovine s 5 pozlač. angelci, 30 cm visoko. Garantira se za funkcioniranje.

Pritrdi se lahko takoj na največje ali na naj-
manjše drevo s preprostim nasajenjem. Postav-
ljeno na mizo se rabi lahko tudi za namizno
zvonilo. Postavljeno na toplo peč funkcionira
tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo,
nanje pritrjeni izboljšani jekleni betički pa udar-
jajo na troje zvoncev in blagozvočno, srebrno-
čisto zvonjenje zadoni, mlado in staro prestavlja-
joč v božično blaženost. Kos stane s kartonom
in navodilom vred K 1.50.

3 kosi K 4.25, 4 kosi K 5.50, 6 kosov 8 K, 9 ko-
sov 12 K, 12 kosov 15 K, 24 kosov 29 K, 36 kosov
K 43.50, 50 kosov K 58.—, 100 kosov K 112.—.

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično
drevesce, izvršeno veelegantno in posebno fino
ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in 8
prekrasno žarečimi srebrnimi lametastimi rožami,
ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno od-
sevajo, kos s kartonom in navodilom vred 2 K.

3 kosi K 5.50, 4 kosi K 7.25, 6 kosov K 10.50, 9 ko-
sov K 15.50, 12 kosov K 20.25, 24 kosov K 39.50,
36 kosov K 57.50, 50 kosov K 77.50, 100 kosov K 150.

Najnovejši stekl. nakit za božično drevesce.

12 kosov sort, skrbno zaviti v karton, po velik. in
izvršitvi po K —40, —60, —70, —80, 1.—, 1.20, 1.50,
2.—, 6 kos. v kartonu, po velik. in izvršitvi po K —75,
—90, 1.—, 1.20. Lameta, angeljski lasci, srebrni ali zlati,
kuvert K —10, žica za orehe 100 kosov K —20, ve-
rižice iz stekl. kroglic, 1 in pol do 2 metra dolge, po
velik. kroglic K —90, —95, 1.20, 1.40. Svečice 24
kosov v kartonu K —50, večje, 15 kosov v kartonu
K —58, držajci za sveče, tucat K —50.

Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do
30. nov. pisмено naenkrat naroči za
najmanj 40 K blaga, dobi zastoj za božično nagrado

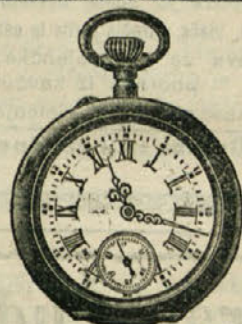
alarmno budilko št. 4343 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa koledar za l. 1908.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!

Pošilja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravnije se naroča na odrezku po-
štne nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri naročitvi opomni, ali naj se pošlje
blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakemu
naročitelju, da naroči, čim le mogoče, blago že pred 15. decembrom, ker pošta
po 15. decembru zaradi hudega nalava ne more dostavljati tako hitro, kakor ob
navadnem času. — Naslavljajte naročbe zatorej pravočasno na naslov:

Prva Ivornica za ure v Mostu, **Jan Konrad** c. in kr. dv. dobav. v Mostu št. 1945 na Češkem.

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastoj in poštnine prosto.

5 kron

pristna Roskopf patentna
remontoirka na sidro švi-
carskega sist. z masivnim
solidnim švic. kolesjem na
sidro in zaščito za gonilno
vzmet, pristno nikl. okrovje
z varstv. plozbo in šarnir-
skim pokrovom, ovalnim
robom, 36 ur idoča (ne gre
samo 12 ur), okrašeni in
pozlač. kazalci, najatanč-
nejše reguliranje in 3letni
garancijski list, kom. 5 K,
3 kom. 14 K. Ssekundnim
kazalcem 6 K, 3 kosi 17 K.

Bogata izbira v mojem glavnem katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz
enega kosa, svetlorjava,
safian, mnogo prostora za
drobiž, 4 predeli, notranja
zapora na vzmet, nikl. zu-
nanja zapora, 9 cm dolg.
6 cm šir. K 1.50.

Št. 7202. Cena dobra de-
narnica iz enega kosa mo-
čnega, gladkega usnja zga-
nena, la zaklopci iz go-
vedine, 4 predeli in vizitje,
3 zapore, 9 cm dol., 6 cm šir.
K 1.35. Boljše denarnice
po K 1.85, 2.10, 2.80, 3.10,
3.50, 3.80, 4.20, in više.

Prosim, zahtevajte katalog.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1906
K 11,325.728-62.

Denarni promet
K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na
menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Lastnina in tisk tiskarne A. Slatnar v Kamniku.